

Druk nr 100/5

MUZEUM PÓŁNOCNO-MAZOWIECKIE

18 - 400 ŁOMŻA, UL. DWORNA 22 C
SEKRETARIAT TEL. 86 216-64-87
DZIAŁ EDUKACJI I PROMOCJI TEL. 86 216-28-16

www.muzeum.4lomza.pl mpml@o2.pl

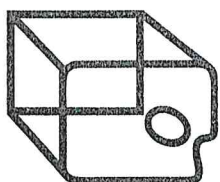
Łomża, dnia 11 stycznia 2019 r.

MPM.032.2.2019

Urząd Miejski w Łomży
Centrum Współdziałania Społecznego

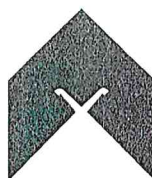
Muzeum Północno – Mazowieckie w Łomży przekazuje „Informację o działalności Muzeum w 2018 r.” i „Informację o stanie kontroli zarządczej za rok 2018”.

D Y R E K T O R
Muzeum Północno-Mazowieckiego
dr Jerzy Jastrzębski

Galeria Sztuki Współczesnej

18-400 Łomża, ul. Długa 13
tel. 86 216-41-00
e-mail: galeria.lomza@op.pl

Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika

18-414 Nowogród, ul. Zamkowa 25
tel. 86 217-55-62
e-mail: skansenkurpiowski@op.pl

Informacja o działalności Muzeum Północno-Mazowieckiego w 2018 roku.

Muzeum Północno-Mazowieckie w Łomży działa na obszarze województwa podlaskiego i mazowieckiego. Plan był realizowany we wszystkich placówkach wchodzących w skład instytucji, a zatem w Muzeum w Łomży ul. Dworna 22c i oddziałach : Galerii Sztuki Współczesnej w Łomży ul. Długa 13 i w Skansenie Kurpiowskim im. Adama Chętnika w Nowogrodzie, w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku.

Wzrost zasobów muzealnych i ich konserwacja;

w tym:

- ewidencjonowanie i dokumentowanie zbiorów :

W roku 2018 roku realizowano inwentaryzacje – spis z natury w dziele etnografii oraz dwie inwentaryzacje zdawczo-odbiorcze w dziale sztuki i rzemiosła Muzeum w Łomży.

- pozyskanie muzealiów :

Muzeum w Łomży – pozyskano muzealia etnograficzne, związane z historią miasta i regionu, archeologiczne i numizmaty jako uzupełnienia istniejących kolekcji i niezbędne do realizacji wystaw czasowych .

Pozyskano 763 nowe muzealia w tym 669 to dary, a 94 to zakupy. Stan muzealiów w całym Muzeum na koniec 2018 roku przedstawia się następująco : pod 26561 numerami inwentarzowymi znajduje się 35924 muzealia. Wprowadzono 772 muzealia do komputerowego programu ewidencji „Musnet” – Muzeum w Łomży, Galerii Sztuki Współczesnej i Skansenie Kurpiowskim w Nowogrodzie razem jest 21252 muzealia w ewidencji komputerowej.

W pracowni fotograficznej wykonano ponad 5600 zdjęć cyfrowych oraz 1400 skanów wraz z opisem – do kart ewidencyjnych poszczególnych działów, do wystaw stałych i czasowych, dokumentacja badań archeologicznych, publikacji i bieżąca dokumentacja wydarzeń muzealnych itp. Na portalu internetowym umieszczono 10 nowych prezentacji „Skarbów Muzeum” które były otwierane 24000 razy.

- konserwacja i remonty obiektów muzealnych:

Pracownia konserwatorska w muzeum w Łomży i pracownicy stolarni w Nowogrodzie prowadzili zabezpieczanie i konserwacje muzealiów do wystaw czasowych i stałych.

Pracownia konserwatorska w Łomży poddała konserwacji 133 obiekty: z działu archeologicznego – 78 sztuk, etnograficznego-50 sztuk, z działu historii – 5 sztuk.

Muzeum w Łomży

I. Wystawy czasowe - duże sale

1. Wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa” październik 2017 – styczeń 2018 roku
2. Wystawa „Ocalone od Niepamięci” z okazji 70. lecia Muzeum – 11 luty - maj
3. Wystawa „Dawna i terażniejsza Łomża”- z okazji 600. lecia nadania praw miejskich Łomży 18 maj – 28 październik, promocja reprintu książki „Dawna i terażniejsza Łomża” autorstwa Leona Rzeczniewskiego
4. Wystawa „Wszystko jest liczbą...” z Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie 15 listopad – 5 luty 2019 r.

II. Wystawy czasowe – sale edukacyjno - wystawowe.

Wystawy realizowane są w tych salach jako wystawy samodzielne lub towarzyszące innym wydarzeniom oraz warsztaty, lekcje muzealne, spotkania, prelekcje.

Wystawy:

1. Wystawa studniówkowa uczniów Liceum Plastycznego w Łomży styczeń – luty
2. Wystawa „Stal, wełna i len” rekonstrukcja ubrań i wyposażenia z początków XII wieku z Północnego Mazowsza – wystawa kolekcjonerska – maj – czerwiec
3. Wystawa „Historia małego browaru z dużym piwem” z okazji 50. leciał Browaru Łomża, wycieczka do browaru, wystawa sfinansowana przez firmę Van PUR S.A.
4. Wystawa fotografii Iwo Świątkowskiego - wrzesień, w ramach Europejskiego festiwalu Filmowego i Sztuk Wszelakich w Łomży.
5. Wystawa „Posagi z Wyspy Wielkanocnej w fotografii Jacka Herman-Iżyckiego” otwarcie 7 październik
6. Spotkania Mikołajkowe – 3.12 – 12.12. 2018 r.

W holu Muzeum w Łomży realizujemy projekt „Spotkanie z zabytkami” prezentujący w holu Muzeum wybrane muzealia niedostępne dla zwiedzających m.in. zakupioną w tym roku do zbiorów rzeźbę Józefa Gabowicza. Rzeźba „Zrozpaczona” pochodzi z najlepszego okresu twórczości Gabowicza. Jest to rzeźba o charakterze gabinetowym. Odlew powstał po 1901 r. w wytwórni braci Łopieńskich.

14 kwietnia w ramach Przystanku Historia IPN przegląd filmów „Echa Katynia” prezentacja filmu „Nie pamiętam”. 4 maja promocja książki „Sekrety Łomży i Ostrołęki „. Z 19 na 20 maja zorganizowaliśmy imprezę „Noc Muzeów” w Łomży - w Muzeum wystawy czasowe i stałe oraz dwa koncerty obejrzało ponad 9 tysięcy osób. 7 i 8 czerwca zorganizowaliśmy na placu muzealnym z okazji Dnia Dziecka spotkania pod nazwą „W rycerskim obozie” wzięło w nim udział prawie 200 uczestników. W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa zorganizowaliśmy 15.09.– wystawę, prezentację i warsztaty dla dzieci w restauracji „Retro”. 24 października w ramach obchodów 100. lecia odzyskania Niepodległości odbyło się

spotkanie pt. „Łomża Niepodległa” z udziałem prof. Adama Dobrońskiego z UwB, zespołu MARYNA z Klubu Seniora i dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 4.

W dniach 28 -30 września Muzeum włączyło się po raz kolejny w akcję „60+Kultura”, inicjowaną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, która jest skierowana do osób powyżej sześćdziesiątego roku życia. Ma zachęcić do aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym, dzięki wykorzystaniu oferty dostępnej w ich miejscu zamieszkania.

W Muzeum odbyło się 186 warsztatów muzealnych w których uczestniczyło 4544 osoby - przykładowe tematy : „Jeleń z łomżyńskiego herbu”, „Książę Mazowiecki Janusz I „ „Lokacja Łomży na prawie chełmińskim”, „ Józef Piłsudski w Łomży” czy „Łomżyńskie drogi do Niepodległej”, „Łomża – miasto książąt mazowieckich’.

W innych wydarzeniach - spotkania, prelekcje, seanse filmowe itp. uczestniczyło 550 osób. W Muzeum przeprowadzona została dwukrotnie inwentaryzacja zdawczo-odbiorcza w dziale sztuki i rzemiosła, a prowadzona jest także inwentaryzacja w dziale etnografii. Pracownicy Muzeum realizowali szereg zadań merytorycznych, konsultacyjnych, opisowych, opiniujących, edukacyjnych dla wydziałów Urzędu Miejskiego, różnych instytucji i szkół dotyczące głównie 600. lecia nadania praw miejskich miastu i 100. odzyskania niepodległości. Wspólnie z Wojskowa Komendą Uzupelnień w Łomży przygotowano wystawę z okazji 100 lecia WKU. Pracownicy Muzeum uczestniczyli też w zorganizowanym przez Centrum Współdziałania Społecznego festiwalu „Pod wspólnym niebem” w dniach 1-6.06.2018 r.

W miarę posiadanych środków prowadzimy działalność wydawniczą związaną z wystawami czasowymi, stałymi, historią miasta, regionu i gromadzonymi zbiorami i działaniami edukacyjnymi. Materiały i składy komputerowe naszych wydawnictw- zaproszenia, składanki, ulotki przygotowywane są przez pracowników muzeum. Wydawnictwa: książka reprint „Dawna i terażniejsza Łomża” – 500 egz., folderów:11 egz.2030 , afisze: 275 egz., afisz na Noc Muzeów: 150 egz. i ulotki: 300 egz. afisz na „Niedziela na św. Rocha” 150 egz. W bibliotece muzealnej przybyło 17 nowych pozycji książkowych.

W marcu muzeum, jak co roku, było współorganizatorem imprezy „Rozmaitości Wielkanocne – Zbójna 2018”, Regionalny Przegląd Kapel, Śpiewaków i Gawędziarzy Ludowych GOK Zbójna, braliśmy udział w komisjach oceniających wyniki konkursów „Wiem wszystko o Kurpiowszczyźnie” w GOK w Turośli. Współpracowaliśmy z GOK w Turośli przy konkursie „Tradycje wielkanocne na Kurpiach” . Odbyły się spotkania z Klubem Seniora w Łomży, z członkami Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych , Stowarzyszenia Katolickiego „Pokój i dobro”, Uniwersytetu Złotego Wieku w Łomży.

Pracownicy muzeum brali udział w szeregu konferencjach, sesjach naukowych, szkoleniach i konsultacjach jako uczestnicy i prelegenci - konferencja zorganizowana przez Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, Muzeum w Łazienkach Królewskich, Muzeum Sztuki w Łodzi, Stowarzyszenie Muzeów na Wolnym Powietrzu w Polsce, Stowarzyszenie

Muzealników Polskich, Muzeum Sybiru w Białymstoku, Galerię Zachęta w Warszawie, Miejską Bibliotekę Publiczną w Łomży, Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe, Muzeum Przyrody w Drozdowie, Archiwum Państwowe w Łomży, Mazowiecki Instytut Kultury, Wojewódzki Ośrodek Animacji w Białymstoku, Stowarzyszenie Prasoznawcze „Stopka”, Łomżyńskie Centrum Regionalnej Edukacji w Łomży, Bibliotekę Gminy Łomża z siedzibą w Podgórzu, szkoły podstawowe, średnie. Muzeum wypożyczyło muzealia do Muzeum Przyrody w Drozdowie, Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce, Muzeum Historii Wodociągów w Bydgoszczy. Pracownicy Muzeum wzięli udział w szkoleniu „Niepodległa-warsztaty z projektowania działań edukacyjnych w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe” oraz w III ogólnopolskiej konferencji „Wolontariat w kulturze” w Muzeum Narodowym w Warszawie.

Przy muzeum działa klub „Tempus Fugit” zbierający pasjonatów historii gdzie odbywają się spotkania, dyskusje i wycieczki śladami zabytków łomżyńskich.

Dotacja z Urzędu Miasta Łomża otrzymywana przez Muzeum pozwala na pokrycie bieżących kosztów utrzymania obiektów i płac pracowników. W dotacji nie uwzględniono kosztów realizacji wystaw i zwiększonych kosztów związanych z wzrostem kosztów utrzymania i obsługi budynku – klimatyzacja, wentylacja, winda, oświetlenie ekspozycyjne, itp. W związku z poszerzaniem działalności wystawienniczej o wystawy stałe i działalności edukacyjno-promocyjną w muzeum konieczne jest zatrudnienie pracowników do działów merytorycznych etnografia, numizmaty i do działu edukacji i promocji. Ze względu na niskie wynagrodzenie jest duży problem z pozyskaniem wykwalifikowanych pracowników. W roku 2018 udało się zatrudnić historyka sztuki w dziale sztuki i rzemiosła, ale po kilku miesiącach przeniósł się do innego miasta gdzie mu zaproponowano wyższe wynagrodzenie. Niestety w ramach przyznawanych dotacji, mimo że składamy co roku wnioski o podwyżki wynagrodzeń, nie możemy podnieść wynagrodzeń do wysokości która by zachęcała do pracy w Muzeum.

Edukacja i promocja

Realizowano następujące stałe tematy warsztatów i zajęć muzealnych w salach edukacyjnych i w salach wystawowych w budynku Muzeum:

I. Z historii Łomży i regionu

Archeologia Łomży

Ulicami dawnej Łomży

O jeleniu z łomżyńskiego herbu

Książę Janusz I Mazowiecki

Barwy i symbole miasta Łomży

Historia w pomnikach ukryta

II. Twórczość ludowa i zwyczaje Kurpiowszczyzny

Spotkania z twórcami ludowymi bursztyniarz, wycinankarka

Zwyczaje wielkanocne na Kurpiach

Pisanki – tradycyjne techniki zdobienia jaj

Tradycyjne ozdoby choinkowe

Obrzędowość rodzinna na Kurpiach

III. Edukacja muzealna

Arcydzieła malarstwa polskiego

Tematy w malarstwie

Giganci renesansu

Sztuka cenniejsza niż złoto

Zagadki kustosza

Kaligrafia

Sylwetki twórców łomżyńskich

Historia lampy naftowej: „Poszukiwanie zaginionej lampy”, „Lampa jak malowana”

IV. Powroty do przeszłości-czyli spotkania z archeologia eksperymentalną

Paciorki, paciorki – rodzaje ozdób noszonych w pierwszych wiekach naszej ery, pokaz wybranych , oryginalnych zabytków, formowanie przez uczniów z modeliny paciorków wzorowanych na paciorkach szklanych, prezentacja rekonstrukcji stroju

Garnki, miski, kubki – różnorodne zastosowanie gliny, pokaz naczyń z różnych epok archeologicznych, lepienie i zdobienie garnków, misek, kubków.

Zajęcia i warsztaty dla dzieci i młodzieży prowadzone były także w oparciu o wystawy czasowe i wystawy stałe. Odbyły się w Muzeum warsztaty „Zwyczaje wielkanocne na Kurpiach i u sąsiadów” , zwyczaje okresu świąt Bożego Narodzenia – wykonywanie tradycyjnych ozdób choinkowych. Przeprowadzono zajęcia muzealne – Kurpiowskie zagadki – gra muzealna 29-30 września, etnokalendarz : jesień -10 listopada. Uzupełniono prezentacje multimedialną na wystawie stałej działu historii i prezentacje „Ubierz dwórkę”. W dniach od 13 grudnia do 12 grudnia odbywały się jak co roku „Spotkania Mikołajkowe” dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych w których uczestniczyło 475 dzieci. Spotkania realizowane są przy wsparciu sponsorów.

W 2018 roku Muzeum odwiedziło łącznie 23931 widzów i uczestników .

Galerii Sztuki Współczesnej ul Długa 13, oddział Muzeum

Wystawy czasowe

1. Wystawa malarstwa Andrzeja Strumiłły z Maćkowej Rudy z okazji 90-lecia urodzin, 20 stycznia – 28 lutego 2018 r.
2. Wystawa malarstwa i instalacji Marzeny Turek-Gaś z Warszawy, 7 marca – 4 kwietnia 2018 r.
3. Wystawa malarstwa Romana Borawskiego z Łomży, 11 kwietnia – 9 maja 2018 r.
4. NOC MUZEÓW 2018 – wystawa fotografii, malarstwa i grafiki Grzegorza Gwizdona z Łomży „Bliska sercu” oraz malarstwa na jedwabiu Katarzyny Marciniak z Gdańska, 19 maja – 17 czerwca 2018 r. Frekwencja w Nocy Muzeów: 688 osób
5. Wystawa malarstwa Aleksandra Grzybka z Białegostoku, 26 czerwca – 26 lipca 2018 r.
6. Wystawa akwarel Grażyny Kędzielawskiej i grafik komputerowych Macieja Kędzielawskiego z Łodzi, 7 – 29 sierpnia 2018 r.
7. Wystawa malarstwa Iwony Sielskiej z Katowic, 5 – 29 września 2018 r.
8. Wystawa „Spotkanie” Henryk Osicki, Teresa Adamowska, Maciej Czyżewski otwarcie 6 października.
9. Wystawa Marcin Kwiatkowski fotografia 14 listopad- 5 grudzień.
10. Wystawa zbiorowa o tematyce bożonarodzeniowej „Choinkę ubrać czas”, 12 –31 grudnia 2018 r.

Spotkania autorskie na wystawach: 13 - cel: poznanie twórczości artysty. Pogadanki na wystawach przeprowadzono: 67- cel: poznanie różnych „wypowiedzi plastycznych” w powiązaniu z analizą kierunków i stylów w sztuce, przybliżenie pojęć z zakresu plastyki, kształtowanie umiejętności odbioru sztuki współczesnej, rozwijanie potrzeb kulturalnych.

Frekwencja wyniosła 3716 osób z tego 1793 to zwiedzający grupowo, 1923 to zwiedzający indywidualnie.

Uczestnicy warsztatów plastycznych - zajęć 615 osób – 50 grup uczestników.

Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika w Nowogrodzie – Oddział Muzeum Północno - Mazowieckiego w Łomży

W ramach odbywających się w czerwcu „Ogólnopolskich Dni Kultury Kurpiowskiej” współorganizowaliśmy tę imprezę na terenie Skansenu. Prowadzone były pokazy wytwórczości ludowej z zakresu wycinankarstwa, garncarstwa i plastyki obrzędowej Kurpiowskiej Puszczy Zielonej.

Organizacja i przeprowadzenie imprezy „Niedziela św. Rocha”. W stulecie Niepodległej”- została dofinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w kwocie 15 tysięcy złotych:

- występy „Trupy Teatralnej Warszawiaki”, „Kapeli Miód na Serce” oraz Kapeli Kurpiowskiej Gminy Łomża,

- pokazy tradycyjnej wytwórczości ludowej, prelekcje na temat tradycyjnych technik ludowych: garncarstwa, kowalstwa, wycinankarstwa, bursztyniarstwa, plecionkarstwa, hafciarstwa, rzeźby,
  - konkursy tradycyjnych gier i zabaw zręcznościowych dla dorosłych i dla dzieci: wspinanie się na wysoki słup, przybijanie gontów, równoważnia, bieganie w Kurpiach itd.,
  - kiermasz sztuki ludowej
- Podczas imprezy Skansen odwiedziło 8 tys widzów.

Współorganizacja, razem z Urzędem Miasta w Nowogrodzie, rekonstrukcji walk o Nowogród we wrześniu 1939 roku, udostępnienie terenu i obiektów.

Pokazy wytwórczości ludowej z zakresu wycinankarstwa, garncarstwa i zdobnictwa wnętrza Kurpiowskiej Puszczy Zielonej. Przeprowadzenie 21 warsztatów sztuki ludowej z zakresu wycinankarstwa i wyrobu kwiatów z bibuły dla 546 osób.

Współpraca merytoryczna z Departamentem Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w redagowaniu wniosku w sprawie wpisania bartnictwa na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO .Współpraca merytoryczna z firmą „Fido Film” przy produkcji edukacyjnego filmu o bartnictwie w Polsce.

Prace remontowe i konserwacyjne:

- Wymiana pokrycia gontowego na drugiej połaci dachu na leśniczówce z Zawodzia:
- usunięcie starego poszycia,
- wymiana łąt,
- przybicie nowych gontów,
- wykonanie i przybicie nowych wiatrownic.
- Uporządkowanie leśniczówki z Zawodzia i przygotowanie do remontu.
- Remont dach na chałupie Cepelia
- Remontu instalacji elektrycznej w stolarni skansenu.
- Remont i posadowienie na terenie skansenu kapliczki z Chrystusem Frasobliwym i kapliczki św. Floriana, daru Stanisława Waśki
- Remont dwóch zabytkowych uli ramowych z działu etnografii.
- Remontu dwóch drewnianych studni na terenie skansenu: zakup materiału na pogródk i ich przygotowanie - remont studni na Placu Bartnym połączony z wymianą drewnianych pogródek.
- Remont sztachetowego płotu przy schodach.
- Remont i malowanie płotów i tablic na Placu Ziemowita.
- Prace porządkowe: zasypanie osuwającej się skarpy za spichlerzem z Piątkowizny i wykonanie nowych schodków ziemnych do stolarni.

- Wykonanie nowych, wielokolorowych kierunkowskazów na terenie Nowogrodu.
- Bieżące naprawy płotów, schodów, poręczy i ścieżek, wykonanie nowych schodów do chałupy z Kadzidła, rozpoczęcie remontu śmig w wiatraku z Plewek
- Remont ciągnika Zetor.

W 2018 roku Skansen odwiedziło 27245 osób.

Łączna frekwencja w Muzeum Północno-Mazowieckim za 2018 rok wyniosła 54892 osoby, przeprowadziliśmy 257 warsztatów, w których wzięło udział 5705 osób.

D Y R E K T O R
Muzeum Północno-Mazowieckiego
dr Jerzy Jastrzębski

